

Sabır ilmihâli

Nureddin Yıldız'ın 21.10.2018 tarihli (331.) Hayat Rehberi dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Kıymetli kardeşlerim,

Bir insanın dış ve iç organları; ciğerleri, kalbi, kolu ve ayağı ne kadar sağlam olursa olsun ağzı ve burnundan hava almadıkça o insan yaşayamaz. Röntgende çok sağlam görünen bir ciğer sahibi kişinin nefes alacağı yollar tıkalıysa o insan ölüme mahkûmdur. Ciğere inen havayı gözle görmek mümkün değildir ama ciğere hayat veren o nefestir. Kemikler ve kollar ne kadar sağlam olursa olsun, nefes alamayan bir ciğerin kemiği ve kolları oldukları sürece sağlımlıkları işe yaramaz, iskeletten başka şey de değildir.

Dünya ve ahiret işlerimizde sabrı buna benzetebiliriz.

İnsanın ne kadar ilmi ve derinliği olursa olsun, mümince yaşaması ancak sabırla mümkündür. Tıpkı ciğerlerin ancak burundan ve ağızdan giren havayla işlevini yerine getirebilmesi gibi. İnsanın kolu ne kadar sağlamda da vücudu nefessiz kalınca kolun sağlımlığının işe yaramaması, sabrı özümseyip kuşanamamış birinin huzurlu bir uyku dahi uyuyamayacak olmasına tıpatıp benzer. Bu bakımdan rahat bir uyku uyuyabilmek de sabretmeye bağlıdır.

Sabır konusunda başka herhangi bir konuda olduğu, mesela abdest öğrenir gibi eğitim görmemiş ve hayat denen sürecin ancak ve ancak sabırla devam edebileceği onun zihninde yer etmemiş, sabretmeksizin ne baba olmanın ne mal kazanmanın ne de ilimde derinleşmenin mümkün olmayacağını hazmetmemiş kişi mümin de olsa mutlu bir karı-koca olamaz. Evlilik dahi ancak sabırla yürür. Mücahit olmak da arkadaşlık kurmak da yine sabırla mümkün olabilir. Para kazanma konusunda çok güçlü planlar kurmak insanın yanında sabır azığı olmaksızın işe yaramaz.

Sabrı hayatın son derece gerekli bir parçası ve o olmaksızın işlerin yolunda gitmeyeceği, sabır kültürü edinilmeden yaşandığında Medine-i Münevver'e de Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ile birlikte vakit geçirilse bile bunun kurtarıcı olmadığı, ne dünya ne ahiret için yatırımın imkânsızlığı bilinmediği zaman hacca gitmek de âlim olmak da işe yaramaz. Çünkü hac gibi muhteşem bir ibadette bile sabırsızlık gösterilip bir Müslüman'a sövüp ülkesine geri dönmek, insan için helak edici sonuçlara yol açar.

Çiftçi sabretmeyi bilmiyor, bugün tohum attığı için yarın on ton buğday almayı bekliyor ise bu kişiye sabrı tavsiye edeceğimiz gibi on yaşındaki çocuğunun mükemmel bir âlim olmasını bekleyen de aynı durumdadır. Dünyanın formülü sabırdır. Bu yüzdendir ki Allah Teâlâ'nın isimlerinden biri Sabûr'dur. Allah bekler, işleri aceleye getirmez ve işleri aceleye getiren kulları da bir iş başaramaz. İnsanlarla melekleri ayıran temel özelliklerden biri de yine sabırdır. Meleklerde plan-proje kaygısı yoktur ki sabra gerek olsun; başka bir söyleyişle ciğer solunumları yoktur ki havaya ihtiyaçları olsun. İnsan ciğerle solunum yaptığı için havaya ihtiyacı olur ve bu nedenle yirmi dört saatlik günü kullanıp hem dünyayı hem Rabbinin rızasını kazanmak zorundadır, acelecidir.

İnsanın tamahı ve acelesi vardır, onu ancak sabır dizayn eder. Sabır sistemi olmayan, solunum için ihtiyacı olan havanın burnundan girmediği biri gibidir. O sürekli boğulur, bembeyaz olur, gitti gidecek gibidir. Sabır insanın en temel solunum sistemidir ve derin bir oksijen çekmek ancak sabırla mümkündür. Sabır Allah Teâlâ'nın kaderiyle aramızdaki iletişimi kurar.

Bu bir hoca efendiden alınıp eve getirilerek paketi açılacak, sonra da uygulanacak bir şey gibi değildir. Fakat zaten Allah'a iman da böyle bir şey değildir. Allah'a imanımız da neticede elimizle dokunmadığımız, cebimize girmeyen bir şeydir. İman ve sabır bir bütünün iki yarısı gibidirler. Allah'a

iman ve itimat güçlendikçe müminin sabrı da zindelik bulur. Nuh aleyhisselamın dokuz yüz elli senelik güçte imanının olmasıyla sabrının dokuz yüz elli sene sürmesi gibi.

Mümin, Allah'a iman etmekle ilgili eğitimini alırken bunun yanında sabır eğitimini de alır. Zaten bu ikisi arasında sürekli bir bağ bulunur. İmanı da sabrı da gözümüzle izleyip raporlayamayız ve ancak eylemlere yansıdığına müşahede edebiliriz. Sabah namazına kalkarken, oruç tutarken ve ibadetin bütün çeşitlerinde; mümin ve muvahhit çocuk yetiştirirken, eşlik vazifesini yerine getirirken, türlü zulümlere ve siyasî baskılara sabrederken imanımızı koruruz; diğer bir söyleyişle bunlara sabrettiğimiz için imanımızı korumuş oluruz. Sabredemeyen ise imanını pazarlar.

Bu sebeple Kur'an'ımız, Allah Teâlâ'nın iman edenleri sevdiğini buyurduğu gibi sabredenleri de sevdiğini haber vermektedir. Sonsuz cennetler, hesapsız kitapsız nimetlerin yalnızca sabredenler için olduğunu söylüyor. Sabır imanla paralel büyüüp küçülür. Sabredemeyip çatladığını söyleyen birinin imanında da pürüzler söz konusudur.

Sabır eğitiminin tıpkı abdest veya namaz eğitimi gibi konu başlıklarımızdan biri olarak ele alınması gerektiğini bu nedenle ifade ediyoruz. Müminin bir sabır ilmihâli bulunması, çocukluk yaşlarından itibaren sabrın ne olduğu, nasıl ele alınıp anlaşılacağı üzerinde zihnini çalıştırması lazımdır.

Lâkin asla ve kata enayiliğin, uyuşukluğun adı sabır değildir. Sabır kul olarak elinden gelen her şeyi yaptıktan sonra işi Allah'a bırakmanın adıdır. İki hasta düşününüz; biri hastaneye gidip vezneye başvuruyor, muayene fişini alıyor ve doktorun odası önünde sırasının gelmesini bekliyor. Ondan önce sıra bekleyenlerin işlerini hallettiklerini görüyor ve elindeki fişin onun da sırada olduğunu bildirmesine güvenerek beklemeye devam ediyor. Diğer hasta ise hastaneye girip "nerde bu doktor, beni niye muayene etmiyor!" diye ortalığı ayağa kaldırıyor. Doktorun odasında hasta bulunduğunu öğrenip yatışıyor. Biraz sonra odanın boşaldığını görüp "beni niye içeri almıyorsunuz, oda boşaldı!" diye tekrar gürültü çıkarıyor. Sonunda ona vezneden sıra numarası alıp olmadığını, doktora görüneceğine dair bir fişinin olup olmadığını sorduklarındaysa "hasta olduğumu anlamıyor musunuz!" diye yeniden çıkışıyor. İşlemini yapıp fişini aldıktan sonra doktora sıra bekleyen kişi hem yasal iş yapıyor hem doktora karşı muayene olma hakkını koruyor; birinci kişi de bekliyor ikinci kişi de ama ikincisi sadece gürültü yaparak, kargaşa çıkararak bekliyor ve beklemesi işe yaramıyor.

Kadere ve Allah'ın planına karşı kul olarak bizim yapabilecek hiçbir şeyimiz yoktur. Fakat fişimizi, sıra numaramızı alıp bekleyebiliriz. Müminin başına gelen olaylar ve musibetler önündeki tavrının yukarıda örneği verilen iki durumdan biri olma ihtimali vardır ki ilki mümince olandır; diğeri korsanlıktır, kurala uymamaktır.

Üzerine düşenleri yapan insanın daha sonra ellerini açıp "Rabbim, ben vazifelerimi yaptıktan sonra işimi sana havale ettim" demesiyle en baştan beri çanak kırarak gelen ve tedbirlerini almayan kimsenin tavrı aynı değildir. Evlat yetiştirirken kendi arkadaşlarıyla zaman geçirmekten çocuğuna zaman kalmamış birinin sonradan bağırıp çağırması 'fiş' almamaktır. Annesi o çocuğa hamile kaldığı günden itibaren eğitim tedbirlerini almaya başlamış mıydın?

Bu iki tipten biri Allah'ın emrettiği ve uygun gördüğü sabır türüdür, imanın kardeşi olandır; diğeryse enayiliktir ki kurallara uygun olmadan uygulanan bir sabır, zaten sabır değildir. Çocuk eğitiminden dünya siyasetine kadar her alanda geçerli kural budur.

Bir sabır ilmihâlimizin olması, kafalarımızın sabra uygun hâle getirilmesi lazımdır. Aksi takdirde "bugünden itibaren sabretmeye karar verdim" diyerek kimse sabretmiş olmaz, tıpkı bugünden itibaren meleklerle inanmaya başladığını söyleyip bir dönüşümü gerçekleştirmenin mümkün olmadığı gibi. "Bugünden itibaren namazlarımı kaza edeceğim" demek mümkündür zira namaz bir eylemdir, kol-bacak-böbrek için bir organ olmanın geçerliliği gibi. Fakat sabır dediğimiz havadır ve solunumla

içeri alınan bir şey gibidir. Bu da anlık kararlarla uygulanmaya başlanamaz, doğal yollarla girmesi sağlanacaktır.

Sabır yol haritamızın oluşabilmesi için bazı temel kanunları bilmemiz zorunludur.

1- Biz bir devletin vatandaşları olabiliriz; bu doğrudur ancak evrensel değildir. Allah'ın mülkünde, onun kulları olarak yaşıyoruz: Bu kural öncelikle yetkileri Allah'a götürmekte, insana elindeki kâğıt parçasına güvenip mülkünün ona ait olduğunu zannetmemeyi mecbur kılmaktadır. İnsanın elindeki mülkün sahibi de ona dertleri gönderen de Allah'tır.

Bu açıdan görüldüğünde anlaşılır ki sadece Allah vardır, gerisi onun mülkünde yok gibidir. Ona karşı bir iş yapılabileceğini düşünmek imkânsızdır. İnsan kendini evinin boşluğunda düşünürse havasız kalır; varlığını uzayın boşluğuna bırakarak kendini düşünmelidir. Beş metre karelik bir odadan ibaret bildiği dünyanın yegâne sahibi olarak kendini sınırlayan insan oradaki havayı tükettiğinde kâinat boşluğunu tasavvur edemez olur.

2- Bir sivrisineğin kanat çırpmasından henüz yeni keşfedilen gezegenlerin hareketine kadar her şey Allah'ın yazdığıdır. Ve bu yazılma Âdem aleyhisselam yaratılmadan önce gerçekleşmiş, yazacak kalemler artık kırılmıştır. Allah'a imanımız budur, böyledir. Bu imanın sahibi mümin, çocuğu hasta olduğu için intihara teşebbüs etmez veya iki siyasi demeç yüzünden hayata küsmez. Eşi onun dikine gitti diye boşanmayı aklından geçirmez. Zira insan olarak yapabileceklerini yerine getirdikten sonra gerisini kaderi yazana bırakmıştır.

Bu bakımdan en büyük sorun, Allah her şeyi yazıp planladığı hâlde kulun, yazan değil seyreden Allah'a inanıyor gibi hareket edebilmesidir. Böyle bir mantık taşımaktan Allah'a sığınırız. Allah dünyada yaşananları seyrediyor değil, yazdığı ve olmasını murat ettiği şeyleri gerçekleştiriyordur. Ve bu plana ne torpil ne başka yolla ilave etmek, müdahalede bulunmak mümkün değildir. Peygamber aleyhissalatu vesselam, "kalem kırıldı, mürekkep kurudu" buyurmaktadır.

Sabrın hammaddesi budur.

3- Kur'an'ı gönderen Allah'ın ayetleri bütünüyle haktır, tek kelimesinde değişiklik olmayacaktır. Rabbimiz kitabında, biz kullarını illa bir şeylerle imtihan edeceğini haber vermektedir. Ancak bu sınanma kesinlikle jop, kamçı, silah veya kanla olacak diye bir mecburiyet yoktur. Herkesin illa yaşayacağı şey endişedir; malları, çocukları, akrabaları üzerinden ya da hırsız, katil korkusuyla ama illa bir şekilde endişelenerek.

İnsanın bir korku ve endişe yaşamaması kesin biçimde kaderidir ve bu değişmeyecektir. Peygamber de olsa kutuplarda tek başına yaşayan biri de olsa insanın yazgısı budur. Kur'an-ı Kerim, "bir miktar açlık korkusu" diyerek korkmanın çeşitlerinden birine dikkatimizi çekmiş olmaktadır. İnsanın bahtı budur. Hiçbir korkunun olmadığı 'selam diyarı'na gidene kadar insan çaresiz biçimde bu korkulardan birini savıp diğeriyle yüzleşecektir.

4- Allah kimseye kaldıramayacağı yükü yüklemeyiz. "Çok sıkıntı" denen şey onu abarttığımız için öyle olmuştur. Aynı anda birden çok derdi göğüslüyor olabilmesi de insanın imtihanına dâhildir. Hayatının her gününde bir sıkıntıyla karşılaşabilir mi insan? Karşılaşabilir. Kaldıramadığını ve yükünün ona kapasitesinden daha ağır geldiğini söyleyen, bunu yalnızca söylemesiyle kalmaktadır. Ona beyin ve kalp veren Allah o dertleri kaldırabileceğini bilmektedir.

Hep yemeklerini önüne hazır gelecek şekilde hayal eden, evlenince karısını cariye, kocasını emir eri niyetine kullanacağını zanneden ve klavyeden tuşlara basmak kolaylığında bir yaşayış düşünen kimseye değil hayatın dertleri, nefes almak bile zor ve eziyetli gelir.

5- İnsan çok şey görüyor ama Allah'ın gördüğünü göremiyor. İnsan gözüyle ve diğer duyu organlarıyla anlayıp hissediyor. Gözünü kapatıncaysa insana artık kör deniyor, burnunun dibini bile göremiyor. Elinin uzanamadığına temas edemiyor. Frekansı uygun olmayan sesleri duymuyor.

Allah ise her şeyi görür.

İnsan rahat etmek isterse Allah'ın gördüğüne güvenmelidir. Kendi gördüğüne güvenen, körün yürüyebildiği kadar ilerler. Gece göremeyen, uzağı seçemeyen, fırtınada gözünü açamayan, kar yağınca elini yüzüne kapatmak zorunda kalan birinin gördüğü nedir ki?

Allah'ın gördüğüne itimat eden rahattır.

6- Dünya döndüğü gibi içindekileri de döndürür. Dün asla bugün değil, yarın kesinlikle bugün gibi olmayacaktır. Bugün nice gülenler dün ağlıyorlardı ve bugün ağlayan niceleri yarın gülebilirler. Olaylar da içinde buldukları dünya gibi dönerler. Bu da şimdiki sıkıntılarını ebedî zanneden kimsenin dönmeyen, dümdüz bir dünyada yaşadığını sanması gibi düşündüğünü ortaya koymaktadır. Hâlbuki en çok ağlayanın bile geleceği gün muhakkak vardır, üstelik ahiretten önce, dünyada.

Dünyayı sürekli hareket noktasında görmek sabrı anlamanın ön şartlarından biridir.

7- İnsana babası, eşi, müdürü, devleti yardım edebilir. Bunlar hayatın içinde doğal karşılaşmalardır. Ama en gerçek yardımcı Allah celle celâlühüdür. Allah dışında bütün yardım edenlerin gücü, yardıma muhtaç birinin yardım oranındadır. Eşinden yardım isteyen en önce eşinin ölüme mahkûm biri olduğunu bilecektir. Devletin yardımı da hazinesi kadardır ve her hazine sayılarla sınırlıdır.

Sınırsız güç ve yardım Allah'ındır. İnsan son noktada yardımını Allah'tan istemelidir. Allah'tan yardım istemek de onun kullarından yardım istememek değildir; bu istemenin oranını bilmekle ilgilidir. Eş, evlat, baba, devlet yardım eder ama belli bir oran miktarınca olabilir. Sınırsız destek sahibi yalnızca Allah Teâlâ'dır.

Bu dengelemedeki yerler değiştirildiği, hiçbir çare olmayıp bunalınca Allah'a sığınıldığı zaman, o en muhtaç olduğu zamanda da Allah, insanı bırakır. Bunun içindir ki en küçükten en büyüğe kadar insandan gelen yardımların hepsinde asıl verenin, yardım eden akrabanın da yönlendireninin Allah olduğunu bilip anlamak Nuh aleyhisselam gibi olma sürecine girmektir.

8- Musibetler de Allah'tan gelir. Allah'ın belasına karşı da Allah'a sığınan kurtulur. Çocuk gibi: Annesi bile tokatladığında çocuk 'anne' diyerek ağlar. Kul musibetleri ve belaları arttıkça ibadetini, duasını, gece namazını artırır veya yapmadığı ibadetleri günlük programına ilave ederse ya da fakirliği arttıkça şükürünü de artırır Allah kapılarını ona açar. Allah onu evlat, siyaset, eş, akraba, ticaret veya başka bir konuyla imtihan ettikçe o soğumaya başlarsa ipleri koparmış, sistemini bozmuş olur.

Allah Teâlâ, peygamberlerini bile bizim 'bunaltıcı' diyeceğimiz şekilde imtihan ettiği sürece onlar Allah'a daha fazla yönelmişlerdir. Eyyüb aleyhisselam, üzerindeki hastalıklara karşın Allah'a, "kurtar beni" bile dememiş, "dertlerimi görüyorsun, sen merhametlilerin en merhametlisisin" demeyi seçmiştir. Kul, Allah onu imtihan ettikçe kaçmak yerine Rabbine yaklaşmak zorundadır. Çünkü imtihan için gelmiş bir dünyada imtihanla karşılaşmak terslik değildir. Dünya cennet değildir ki neden grip olduğunu sorgulasın, zaten grip olunacak yerdedir.

Musibet geldikçe kendini dünyaya kapatmak yerine Allah'a daha fazla yaklaşmak müminin prensibidir.

9- Allah'ın kanununda şu kaide vardır: "Kulum beni nasıl düşünüyorsa ben öyleyim."

“Rabbim beni kurtarır” diyeni kurtarır Allah. “Nedir benim bu çektiklerim, üstelik namazlarımı hiç kaçırmıyorum” diyeni belasıyla baş başa bırakır.

Buna ‘Allah hakkında hüsn-i zan etmek’ denir. Allah’ı Rabbi olarak görmek, ağlarken de Rabbinin adını anarak ağlamak, ondan yine ona kaçmak sabrın gereğidir. Ağlarken kaçtığı yer şeytanın yanı olan ise sonunda cehenneme yuvarlanır.

İnsanın kalbinde ve zihninde Gafûr, Kerîm, Latîf ve Rahîm bir Allah varsa ve kuluna acıyıp cömert davranıyorsa kul böyle bir Allah’ı karşısında bulacaktır. Yakıp azap eden, çocukları sakat yaratan, bela ve cefa veren bir Allah’ı hatırlamakla meşgul olan ise kendi nefes borularını tıkatır.

10- Biz insanız. Üzüm üzüme baka baka kararır. Her şeyde çevremiz kadarız. Dolayısıyla sabırlı bir mümin olmak da sabırlı müminlerle oturup kalkmak sayesinde gerçekleşebilir. Ağzını her açtığında kaderine ateş püskürten arkadaşları varken Allah’ın sabırlı kulu kalabilmek insana kolay kolay nasip olmaz. Yalnız kalmak bile müfsit (bozucu) bir çevreyle olmaktan iyidir.

Telefon rehberine kaydettiğin insanlar sensin demektir. Çocuğunun hastalığına, eşinin yanlışlarına, çevresinin baskılarına, siyasî sıkıntılara, ekonomik zorluklara ve iş yerinin dertlerine ateş püskürüp üç günde dünyayı düzeltmediği için sürekli yara deşen arkadaşlarıyla ortamını paylaşıp Nuh aleyhisselam kadar sabırlı hayat yaşamayı beklemek mümkün değildir. İnsan da insana göre olur.

11- Rabbimiz kitabında fazladan tek bir ayet yazmamıştır. Her ayet bizim içindir. Çocuğu olanın Yakub aleyhisselamı öğreneceği, Lokman aleyhisselamı örnek alacağı gibi bizden önce yaşayıp örneğimiz oldukları bildirilen sabır abidelerini de öğreneceğiz. Kur’an’ın kıssalarını çocuklarımıza hikâyeye olarak anlatmaktan daha fazlasıyla kendimize ders olarak anlamalıyız. Peygamberlerden hayat derslerini kendimize örnek almak, onları sembolik seviyede ve geçmişe ait hikâyeler niyetiyle okumaktan daha fazla bir şeydir.

İbrahim aleyhisselamı tanımayan, Musa aleyhisselamın macerasını kendi hayatındaki sabır uygulamalarıyla yaşamayan biri Medine-i Münevvere’deki İslam’ı da anlayamaz. Zira Efendimiz aleyhisselatu vesselamın hanımı Hatice radiyallahu anha ve amcası Ebu Talib öldüklerinde, Allah Teâlâ peygamberi kahrolmasın diye ona Yusuf aleyhisselamı örnek göstermiştir. Demek ki bu bir derstir. Peygamberlerin hayatları ve yaşadıkları maceraların ne manaya geldiğini merak etmez, öğrenmezsek peygamberlere neden iman ettiğimizi bilmez, “dediler iman ettik” seviyesinde kalırız.

Nemrut, Karun, Haman, Firavun... eski örneklerdir ama şimdi versiyonları hayattadır. Dolayısıyla onlar da Kur’an’dan öğrenilmelidir.

12- Allah’ı seviyor olduğunu söylemek bir iddiadır. Sevdiğini söyleyen herhâlde sevildiğini de bilmek ister. Kur’an-ı Kerim, “Allah sabredenleri sever” buyurmaktadır. Bu hükmün negatifiyse “sabretmeyenleri Allah’ın sevmediği” şeklinde anlaşılabilir.

13- Mümin bilir ki yaşadığı sıkıntılar iki şey yapmakta, günahlarını eritmekte ve ona sevap kazandırmaktadır. İki durumda da mümin kazançlıdır. Belanın üzerine enayice gidip dertleri üzerine çekmek değil gelen belaya bu mantıkla bakmak gerekir.

14- Bela, dert, musibet, eziyet yalnızca düşmandan beklenmez; en yakını ve sevdiği, umut bağladığı kimse de insana bunları getirebilir. Daha doğal olan beklenti bu ikincisidir. Çünkü bela hakkında konuşmak, belanın yakınımızda olandan daha fazla beklenmesi gerektiğini mecburen düşündürür, bela uzaktan niye gelsin; yakından gelecektir. Güvendiği, sıkıntıdan kurtarmak için borç verdiği biri insana kazık atar. İnsan buna hazır olacaktır.

15- Ağlamak ayıp da günah da değildir, ağlamayı bilen mümin olmak lazımdır. Ama ağlamakla kadere itiraz etmek aynı değildir. Peygamber aleyhisselamın gözlerinden gözyaşı defalarca akmıştır. Ağlanmayacak olsa, ağlamak kadınların ve çocukların işi olsaydı altmış iki yaşındayken cenaze defnettiği sırada “gözyaşlarından toprağın ıslanacağı kadar” o ağlamazdı. Ağlamak insanın doğal hâlidir. Ağlayamayan ve gözü yaşaramayan kimsenin sabredebilmekle de ilgili sıkıntılar yaşaması muhtemeldir.

16- Şeytan bizi pısrık duruma düşürmek, dertlere karşı zayıflatmak için hangi yola başvuruyorsa bizim de ona karşı tedbirlerimiz olmalıdır. Psikolojimizi yıpratmaya çalışıyorsa bunun üzerinde çalışmalı, psikolojimizi sağlama hedefinde olmalıyız. Darbe nereden geliyorsa oraya yoğunlaşmalıyız. Eve kapanmamız şeytanın işine gelecek sonuçlara yarıyorsa mesela günlük yürüyüş yapmak bir tedbir olur. Takati kalmamış, pısrık biri hâline gelmemizi hazırlıyorsa bedenimizi takviye edip spor yapacağız.

Nasıl ki namazı iyi kıldığımızda mümin olduğumuzu düşünüyorsak moralimiz ne kadar düzgünse o kadar iyi mümin olup sabredebileceğimizi de düşünmeliyiz.

Elbette bu hakikatleri şeytan da bilir ve karşı cevaplarını hazırlar. Ama biz Allah'ın kaldırmayacağından daha fazla musibeti omzumıza yüklemeyeceğini biliyor ve bu karşı cevaplar için çürütme tedbirleri hazırlıyor olmalıyız.

*

Ebu Bekir radiyallahu anh kıyamet gününe dek hiçbir müminin unutmaması gereken büyük bir sabır örneği sergilemiştir. Peygamber Efendimiz aleyhisselamın vefat haberini aldığı mübarek naaşının başına gelmiş, yüzündeki örtüyü açmış ve “ya Resûlallah, diriyken güzeldin, öldüğünde de güzelsin” dedikten sonra örtüyü kapatmış, insanlara dönüp şöyle söylemişti:

“Ey insanlar, kim Muhammed’e kulluk ediyorduyse Muhammed öldü. Kulluk ettiğiniz Allah idiyse o Hayy ve Kayyum’dur.”

İşte sabır budur, buna denir. Yani darbe anında çökmeyen şeyin adıdır.

Müminler olarak ağızımızı üç rahatlatıcı cümleye alıştırmalıyız. Dilimiz alıştığında umarız ki zihnimiz ve kalbimiz de alışkanlık kazanmış olacaktır. Ölüm, deprem, afet, musibet, yanlışlık, kaza, bela duyduğumuz-gördüğümüz zaman bu cümleler hemen ağızımızda olmalı ve ne manaya geldiklerini, bunları niçin hemen hatırladığımızı aklımızdan asla çıkarmamalıyız.

إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

“Allah’tan geldik, ona gidiyoruz.”

حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ

“Allah bize yeter, o ne güzel vekildir.”

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

“Allah’tan başka güç ve kuvvet yoktur.”

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.